יום א', י"ב בכסלו תשס"ד (07 בדצמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

שבוע שמח ושבוע טוב!

בשבוע הקרוב חל אחד התאריכים החשובים ביותר בתולדות עם ישראל – **י"ז בכסלו**, יום הצבעת חלוקת ארץ-ישראל המערבית לשלוש רשויות שונות: מדינה יהודית, מדינה ערבית, ואזור תחת שלטון בינלאומי(?). תאריך זה, הנודע בלוח הלועזי כ- כ"ט בנובמבר, בישר את קיצן הקרב ובא של 2000 שנות גלות וכמעט 3000 שנה מאז שהחלק הארי של העם היהודי – עשרת השבטים – נותקו מצור-מחצבתם. בתאריך זה חלה תפנית מהותית ביותר בהיסטוריה של עמנו, עתיק-היומין. בתקוה להעלות על הדפים השבוע קטעי מאמרים הקשורים לחיי היהודים לאור שינוי זה, אנו פותחים את השבוע בהתייחס ליהודי הראשון לצאת מהארץ הזו, בה הוא נולד - **יעקב אבינו**. הבה נכיר קודם את פסיקת הרמב"ם באשר היציאה מן הארץ:

רמב"ם הלכות מלכים
אסור לצאת מארץ ישראל לחוצה לארץ לעולם, אלא ללמוד תורה או לישא אשה או להציל מן העכו"ם **ויחזור לארץ**, וכן יוצא הוא לסחורה, אבל לשכון בחוצה לארץ אסור אלא אם כן חזק שם הרעב עד שנעשה שוה דינר חטין בשני דינרין. במה דברים אמורים? כשהיו המעות מצויות והפירות ביוקר; אבל, אם הפירות בזול ולא ימצא מעות ולא במה ישתכר ואבדה פרוטה מן הכיס, יצא לכל מקום שימצא בו ריוח, ואף על פי שמותר לצאת אינה מידת חסידות שהרי מחלון וכליון [בניו של נעמי, בימי השופטים] - שני גדולי הדור היו, ומפני צרה גדולה יצאו - ונתחייבו כלייה למקום. [פרק ה הלכה ט]

אזי, אנו רואים כי יש סיבות שבגללן מותר לצאת את הארץ, אך תמיד בכוונה – מעשית – לחזור. הרמב"ם מדבר כאן על היהודי הפרטי. אך – על אחת כמה וכמה – דבריו נכונים לקהילה שלמה, ואף עוד יותר כאשר מדובר על העם כולו! כלומר, גם כשהעם הוגלה על-פי פקודת השם יתברך לארצות הגויים, הוא מתכוון להחזיר את כולנו לכאן, וכן עלינו גם אנחנו להתכוון – במשך כל שנות הגלות הנוראה - לחזור לכאן. הדבר אמנם קיבל ביטוי בתפילות שלנו, "ואתה, ברחמיך הרבים, תַחפוץ בנו ותרצנו, ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים..." וגם בפסוק הקושר אותנו יותר מכל פסוק אחר ללב-לבו של העם היהודי: **"אם אשכחך ירושלים..."**. ואגב, יש גם רמז לפסיקה זאת בשם הפרשה שקראנו השבת. "**ויצא**" – אותיות: **צו: א**[רץ] **י**[שראל]! כלומר, גם בשעה שיצא יעקב אבינו לפדן-ארם לחפש אשה, הוא ידע שהוא מצווה לחזור לארץ-ישראל, וכך הוא אמר: **"ושבתי בשלום אל בית-אבי והיה ה' לי לאלוקים."** [בראשית כ"ח 21]

יש עוד סוג יציאה שה' לא רק מתיר לנו אלא אף מְצווה אותנו: **"ויוצא אותו** [את אברהם] **החוצה ויאמר, הבט נא השמימה וספור הכוכבים, אם תוכל לספור אותם; ויאמר לו כה יהיה זרעֶך."** [שם ט"ו 5] אומר על כך רש"י: לפי פשוטו, הוציאוֹ [ה' את אברהם] מאוהלו לחוץ

"לדוד מזמור, לה' הארץ ומלואה, תבל ויושבי בה." [תהלים כ"ד 1]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **ראשון**

בשמחה ובטוב לב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום א', י"ב בכסלו תשס"ד (07 בדצמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

לראות הכוכבים. ולפי מדרשו, אמר לו – צא מאיצטגנינות [= ניחושים אסטרולוגיים] שלך שראית במזלות, שאינך עתיד להעמיד בן. [אמנם] אברם אין לו בן, אבל **אברהם** יש לו בן..."

"לדוד מזמור, לה' הארץ ומלואה, תבל ויושבי בה." [תהלים כ"ד 1]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **ראשון**

בשמחה ובטוב לב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל